

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

October.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

OCTOBER.

IN FESTO SANCTORUM
SIMONIS ET JUDÆ.

CONCIO PRIMA.

Hæc mando vobis, ut diligatis invicem. Joan. i 5. Textus.

Charitas ad invicem, semen est benedicti- Thema.
onum.

Charitas flammea dicitur, Academicus lemmaticè in- Exordium.
scripsit causalem: *Hæc mediâ producitur aurum.* Per
flammeos, & ignitos solis radios, profundos terræ
meatus penetrantes aurum producitur: sic charitas
ad fratrem, aureum causat meritum, regale præmium, copio-
sam retributionem. Audiamus Scripturam: *Charitas operit* Textus Sacre
multitudinem peccatorum. concionatur S. Petrus ep. i. cap. 4. & Scriptura.
S. Joan. ep. i. cap. 2. *Qui diligit fratrem, in lumine manet; in*
lumine, inquam, gratiæ. Et iterum cap. 4. *Si diligamus nos in-*
vicem, Deus in nobis manet, & charitas in nobis perfecta est.
Ipsemet Christus inquit Matthæi 18. *Si duo vel tres consense-*
rint super terram, de omni re, quam petierint, fiet illis à Patre
meo. Quàm mellifluè scribunt de super Patres: *O quàm fe-* ss. Patres.
lix, & beata est anima, quæ charitatem in se habere meretur!
Charitas sitiienti potus est, esurienti cibus, in amaritudine posi-
tus dulcedo, in tristitiâ constitutis, vera, & grata consolatio, flu- S. Augustin.
uantibus portus, errantium via, peregrinantibus patria. scribit
(Oo) 2 S. Augu-

S. Augustinus Serm. 42. de tempore: & iterum de laudibus charitatis: *Charitas est, sine qua tibi nihil prodest quodcumque habueris, quam si solum habes, tibi sufficit, habere autem omnia sacramenta, & malus esse potes, habere autem charitatem, malus esse non potes.* Unde inquit tractatu 17. in Joannem: Tu, qui Deum non vides, diligendo proximum promereri quem vides, diligendo proximum purgas oculum ad videndum Deum.

S. Paschasius. *Ex charitate celsitudo meritorum, hinc Reges sumus, hinc Sacerdotes, hinc triumphatores, hinc filii Dei sumus.* docet S. Paschasius lib. 4. in Matth. *Tunc ad alta charitas mirabiliter surgit,*

S. Gregorius. *cum ad ima proximorum se misericorditer demittit, & que benignè descendit ad infima, valenter recurrit ad summa.* Scribit S. Gregorius in Pastoralibus. *Tale est bonum pacis, quod ex fraternità oritur charitate, ut in rebus creatis, nihil gratiosius soleas*

S. Laurentius Justinianus. *audiri, nihil delectabilius concupisci, nihil utilius possideri.* ita habet S. Laurentius Justinianus in ligno vitæ cap. 15. Hinc S. Chrysostomus tom. 5. hom. 1. contra Amoneos intitulat charitatem: *caput omnium bonorum: Certè sciat charitatem caput esse*

S. Chrysof. *omnium bonorum, & radicem, & fontem, & parentem; & hom. 33. ep. 1. ad Corinth. Charitas veluti frugi quadam apicula, bona omnia undique collecta in amantis animam comportat. Invocatâ Spiritûs S. gratiâ desuper Conceptus dabo.*

CONCEPTUS I.

Confirmatio. Postquam primus homo, Adam, peccasset, & totum genus hominum in extremas miseras coniecisset, omnino clementissimè annuit unigenitus Dei Filius humanam naturam assumere, & perditum hominem redimere, multis tamen annorum millibus distulit incarnari, tandem post 4000. millia, & ultra annos elapsos, sub Imperio Augusti Octaviani, Homo in terram natus est: & opus redemptionis incœpit, ut Paulus ad Galatas cap. 4. describit: *At ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum,*

suum, nactum ex muliere, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret. Cur rectè incarnatus, ad omnium salutem Christus nascitur sub Augusto Octaviano? quomodo tunc rectè contigit plenitudo temporis? temporis felicissimi, desideratissimi, & à Patribus in limbo exoptatissimi? considerare libeat: sub Cæsare Augusto inter mortales floruisse auream charitatem, cum summâ pace, & concordia: ita S. Lucas cap. 2. *In illo tempore exiit edictum à Cæsare Augusto, ut describeretur universus orbis, hæc descriptio prima facta est à præside Syria Cyrino. Et ibant omnes, ut profiterentur singulati in suam civitatem.* Lucae cap. 2. Charitas ergo inter mortales, traxit de coelo multis annorum millibus desideratum Salvatorem, charitas inter mortales fructificavit gratiæ plenitudinem, ut dum summa floreret charitas, pax, & concordia, summum tribueret mundo solatium, universorum Salvatorem. Ita Bernardus: *Venit plenitudo temporum, & abundantia temporalium, nam ut cætera sileam, ipsa quoque pax temporalis in illo tempore tanta fuit, ut ad hominis unius edictum, describeretur universus orbis.*

CONCEPTUS II.

Jacob ad mortem decumbens vocat filios suos hac intentione, vel paternam illis benedictionem ob bona merita impertiri, vel ob commissa crimina eos castigare. Veniens ad filium suum primogenitum Ruben, ad eum inquit: *Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea, & principium doloris mei, effusus es ut aqua, non crescas, quia ascendisti cubile patris tui.* Genes. 49. Jacob malum imprecatur Ruben, *non crescas.* Malum hoc, ac imprecationem Jacobi, tollit de Tribu Ruben, Moyses Deuter. 33. *Vivat Ruben, & non moriatur.* Jacob Ruben maledicit, Moyses benedicit, Jacob Ruben condemnat, *non crescat:* Moyses absolvit: *Vivat Ruben.* Quæ merita inveniuntur in Ruben, ex quibus maledictio patris tollitur, à malo absolvitur? Meritum Ruben est charitas erga fratrem, patet Genes. 37. Concludunt fratres Josephum occidere: *Venite occidamus eum, & mittamus in cister-*

(O O) 3

nam

nam veterem, dicamque fera pessima devoravit eum, & tunc
 apparebit, quid illi profint somnia sua: Audiens autem hac Ru-
 ben, nitebatur liberare eum de manibus eorum, & dicebat, non
 interficiamus animam ejus, nec effundamus sanguinem ejus. Hæc
 charitas erga fratrem Joseph, Patris maledictionem in Ruben la-
 tam abstulit, à peccato absolvit, gratiâ donavit. Est hic Conce-
 ptus Didonis in Catena Græca: *Non poterat Jacob non maledi-
 cere intemperanti filio, ad posteros deterrendos, debuit autem
 illum criminis culpa liberare Moyses, quia pepercit Joseph.*

CONCEPTUS III.

Stellam, quam viderant Magi in Oriente speciatim, stellam
 ejus, hoc est, stellam Dei, Magi vocant: *Vidimus stellam ejus.*
 Matth. cap. 2. Desuper S. Maximus hom. 4. de Epiph. *Bene ejus,*
quia quamvis omnes ab eodem creata stella ipsius sint, hæc tamen
proprie Christi erat. Sed cur hæc stella, magis Dei stella, quam
 reliquæ? Respondet Sylveira tom. 5. lib. 2. cap. 4. quæst. 12. num.
 45. folio 251. *Stella, quæ cum esset in cælo, ac loco sublimi, hu-*
milibus non renuit hominibus in terrâ regentibus, famulari, hæc
esse non potest, nisi stella Dei, ex Deique halitu venire. Char-
 itatis officium præstitit hæc stella, famulata est, & iter demon-
 stravit peregrinis, charitas eam fecit præ cæteris specialiter stel-
 lam Dei: Charitativi præ cæteris Dei sunt, quibus, inquam, Deus
 suas gratias, & favores mirum elargitur.

CONCEPTUS IV.

Saul Rex legem tulerat, quâ morti damnabat maleficas, &
 fagas: *Saul abstulit magos & ariolos de terrâ,* 1. Regum cap. 28.
 Denunciant Regi famulantes: *Est mulier, Pythonem habens in*
Endor. Utique maleficam hanc captivari & ligari, dein, secun-
 dum legem latam cremari imperat? non legitur sententiali edi-
 cto mulierem hanc Pythonem habentem judicasse; quid pecca-
 tricem

tricem à lege latâ exemit? quid à supplicio ream intactam conservavit? conservavit charitas: Mulier hæc dum Regem in persona super delictum ejus inquisitum advenire intelligeret, pro eo, ut fugeret, se subduceret, totam se in charitatis obsequia impendit; Regem, & comitatum opiparo excipit convivio; audiamus Scripturam: *Mulier illa habuit vitulum pascualem in domo, & festinavit, & occidit illum, tulitque farinam, miscuit eam, & coxit azima, & posuit ante Saul, & ante servos ejus.* Ecce charitatis armis, obviavit discrimini, sicque se dignam fecit, quæ speciali privilegio eriperetur morti, inquirentes eam ad mortis sententiam cibavit, lassas ab itinere vires refudit; ergo de charitatis merito texit crimina, & urgentia mortis ignorat mandata; charitas dum alieno commodo incumbit sedula, sibi vel maxime invenitur proficua. *Non memini malâ morte mortuum, qui libenter exercuit opera charitatis.*

CONCEPTUS V.

Jacob proficiscens in Mesopotamiam conspexit in visu scalam summitate cœlum tangentem, cui Deus innitebatur, & Angeli per eam scalam ascendebant, & descendebant: *Viditque in somnis scalam stantem super terram, & cacumen illius tangens cœlum, Angelos quoque Dei ascendentes, & descendentes per eam, & Dominum innixum scale, dicentem sibi: Ego sum Dominus Deus Abraham patris tui, & Deus Isaac, terram, in quâ dormis, tibi dabo, & semini tuo.* Genes. 28. Quid hæc scala indicat? dein quæ merita Jacobi de tantâ repromissione? S. Chrysostomus hom. 6. in ep. ad Titum, per hanc scalam à Jacob visam, intignem ejus erga fratrem Esau charitatem intelligit: *Hæc scala, quæ in cœlum usque porrigitur: Ex charitate cessit Jacob fratri suo Esau, ex charitate renunciavit domui paternæ, ac deliciis domesticis, tantum bene habeat Esau, ut hic dominetur, Jacob servum agit; quiescat Esau, Jacob vigilat, deliciis fruatur, Jacob spontaneam subiit paupertatem; o verè insignis charitas! hæc charitas per scalam à terrâ sursum usque in cœlum pertingentem representatur;*

tatur; ad indicandum; uti scala à terrâ usque cœlum pertingebat, ita charitas fraterna, terrena unit cœlestibus. Deus innitebatur scalæ, nempe charitativis Deus mirò modo addictus est, usque suâ gratiâ innititur: Per scalam ascendebant, & descendebant Angeli, charitativi, inquam, continuò ac indefinenter fruuntur cœlestium spirituum subsidio, & auxilio, quàm velocissimè deferunt coram Deo, opera charitatis, ac largissima pro iis benedictionum referunt præmia, spiritus cœlestes. Audiamus S. Chryostomum: *Charitas est proprium Christiana religionis insigne, per quam discipuli noscuntur, hæc nostrorum criminum medicina est, hæc anima nostra sordes mundat, hæc scala, qua in cœlum usque rigitur, hæc denique fons omnium benedictionum.* Expresit hoc S. Paulus Apostolus 1. ad Corinth. 13.

CONCEPTUS VI.

De Charitate inquit S. Paulus: *Charitas non quarit quæ sua sunt.* Quomodo non quærit quæ sua sunt? explico me: quæ quis actu in manu suâ tenet, habet & possidet, illa non quærit, sed quærit quis ea, quæ non habet, quæ non possidet, charitas ergò non quærit quæ sua sunt, quasi omnia actu possideat, actu sit domina, omnium Dei donorum, gratiarum, & benedictionum: est hæc subtilis interpretatio Hugonis Cardinalis in citatam Pauli epistolam: *Quamobrem non quarit, quia ei nihil deficit, non quarit, quod habet charitas.* Quisquis igitur charitatis thesaurum possidet, omnia hujus mundi bona habet, omnes cœli thesauros manibus tenet, nullius rei necessitate premi potest. *Quia nihil ei deficit, non queritur, quod habetur.* Noverat hoc peritissimus ille mercator Matth. cap. 13.

CONCEPTUS VII.

S. Evangelista dicit: *Simile est regnum cœlorum homini negotiatori, querenti bonas margaritas, inventâ autem unâ pretiosâ margaritâ, abiit, & vendidit omnia, quæ habuit, & emit*

cam. Plures margaritas hic mercator abiit emere, & quærere? cur ergo unicâ margaritâ inventâ contentus, jam plures comparare cessat? & intermittit? an fors in hac unâ margaritâ, omnes reliquas unâ simul reperit? Ita respondet S. Augustinus quæst. 13. in Matth. Per hanc pretiosam margaritam, charitatem proximi intelligens, quæ immensi pretii est gemma, ut pretio, & valore suo, omnes Christianarum virtutum gemmas, in immensum exsuperet, nec est, quod post inventam illam, quæratur alia, illa namque inventa, reperitur quidquid ab aliquo quæri, aut necesse cuiquam esse possit, quippè hæc, cuncta in se bona complectitur, quæ quis ad corporis, & animæ locupletationem valet desiderare, donorum & gratiarum Dei, in se complementum continens. Audiamus verba S. Augustini: *Præcepta iustitia quærens, quibus servatis cum hominibus rectè conversatur, invenit dilectionem proximi, in quo uno dicit Apostolus omnia contineri.* Patet ulterius in Christi testamento.

CONCEPTUS VIII.

Christus Servator noster, antequam iniret mortis agonem, in cenâ ultimâ fecit testamentum, ac suæ voluntatis dispositionem; utique illud, quod Discipulis, & Christianis omnibus thesaurorum Dominus legavit, ac ultimum reliquit, est pretiosissimum pretiosissimum? non enim exiguum quid, sed medullam rei bonæ, ac pretiosæ amantissimus Dominus reliquerit, censendum est. Quid ergo illud pretiosissimum, quod Christus, testamento loco, ex immensâ thesaurorum suorum copiâ reliquit, ac donavit? Joannes hoc nominat cap. 13. *Hac mando vobis, ut diligatis invicem.* Caritas est illud pretiosissimum ac inæstimabile in thesauro divino; caritas, inquit S. Ambrosius præfat. 2. ad missam: à nomine *charius*, derivata est, *quia illa charius inveniri non potest*; unde de ultimâ voluntate, & testamento Christi, caritate, & dilectione proximi imperata, concludit Oleaster in cap. 23. Genes. *Cum quod relinqueret eis, melius non haberet, reliquit mutuam charitatem.* Sufficit, inquam, ad omnem prosperitatem & salutem in via, ad gloriam, & coronam in patriâ.

Pars II.

(Pp)

triâ.

triâ. Testem pro coronide produco S. Stephanum: Actorum
cap. 7. exclamantem:

CONCEPTUS IX.

*Video cælos apertos, & JESUM stantem à dextris virtutis
DEI. Cælum referatur, Stephanum civem suum cum triumpho
recepturum; stat JESUS, Stephano omnimodè patrociniū lau-
rus, tanti favoris meritum S. Fulgentius Serm. de S. Stephano,
charitatem allegat: Per charitatem savientibus Judæis non ces-
sit, per charitatem proximi pro lapidantibus intercescit, per cha-
ritatem arguebat errantes, ut corrigerentur, per charitatem
orabat pro lapidantibus, ne punirentur, charitatis virtute subni-
xus vicit Paulum crudeliter savientem, & quem habebat in ter-
râ persecutorem, in cælo meruit habere consortem.*

Epilogus.

*Induite vos ergò sicut electi Dei, Sancti & dilecti, viscera
misericordie, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam,
supportantes invicem, & donantes vobismet ipsis &c. super omnia
autem charitatem habete, quod est vinculum perfectionis,*

*& pax Christi exultet in cordibus vestris. hortor
cum S. Paulo ad Coloss. 3.*

Amen.

IN FESTO SANCTORUM
SIMONIS ET JUDÆ.

CONCIO SECUNDA.

Hæc mando vobis, ut diligatis invicem. Joan. 15. Textus.

Justus amor inter conjuges decet, zelotypus plurimum nocet. Thema.

Amorem, & conjugalem charitatem depinxerunt Veteres in forma infantis, subscribendo: *Crescat, & augetur.* Indicare volebant, sicut infans de anno in annum crescit, & proficit, sic inter conjuges, amor, & charitas conjugalis, semper crescat, & proficiat: hortante Apostolo ad Ephesios cap. 5. *Unusquisque uxorem suam, sicut seipsum diligit: & iterum: Viri diligite uxores vestras.* Hic amor conjugalis Deo est gratus, & acceptus, teste Eccles. cap. 25. *In tribus beneplacitum est Spiritui meo, quæ sunt probata coram Deo, & hominibus, concordia fratrum, & amor proximorum, & vir & mulier bene sibi consentientes.* At cavendum est, ne hæc charitas, & amor conjugalis excrescat in zelotypiam, quantum enim Deo placet amor justus prodest, tantum nocet zelotypia: quantum amor justus prodest, tantum nocet zelotypia. Similis dici potest zelotypus campanæ, quæ ad omnem motum dat sonum, ita zelotypus, ad levissimam occasionem turbari, commoveri, in querelas effundi solet, ut de his dictum censeas illud Levitici cap. 26. *Dabo pavorem in cordibus eorum, & terribit eos sonitus folii volantis, & ita fugient quasi gladium.* Zelotypus in omnes aliorum gressus assiduo intentus, toridem suspitionum umbras producit, quoties è loco in locum motum advertit, semper

(Pp) 2

semper anxius, turbatus, timore, tremore, ac suspitione inquietam, ac miseram ducit vitam, ut merito de hoc applicare liceat verba Sapientis cap. 17. *Sive spiritus sibilans, aut inter spissos arborum ramos, aviū sonitus suavis, aut ludentium animalium cursus, invisus, deficientes faciebat illos præ timore.* Patres au-
 diamus: *Sapiens vir debet iudicio amare conjugem, non affectu, nil sædius, quàm amare uxorem quasi adulteram; in alieni uxore omnis amor turpis est, in sua, nimius.* S. Hieronymus apud Marchantium in candelabro mystico, tractatu 8. lect. 9. prop. 2. Nervosè scribit S. Chrysostomus hom. 38. in Genesin: *Qui zelotypiã laborant, & bonum pacis amittunt, turbas, & fluctus sibi mutuò excogitant, nullam voluptatem habere possunt, interno bello omnia confundente, multamque ejus amaritudinem irvehente.* Zelotypia, inquit Naxera Comment. in Judices cap. 8. *mixtum semper adfert dolore gaudium, & vestitum anxietate oblectamentum.* Imploratã S. Spiritus gratiã desuper Conceptus pandam.

Patres.

S. Hieronym.

S. Chrysostomus.

Naxera.

CONCEPTUS I.

Confirmatio.

Conjugatis prædicit S. Paulus 1. ad Corinth. cap. 7. *Tribulationem carnis habebunt hujusmodi.* Quæ verba vel maxime de zelotypis verificantur, ubi notandum, Apostolum in specie tribulationem non determinare, qualem, inquam, carnis tribulationem habituri sint, an miseriam ac paupertatem, rixas & discordias, an corporis infirmitates, curas animi &c. genericè loquitur: *Tribulationem carnis habebunt hujusmodi,* id est, omnis generis; & paupertatem, & infamiam, rixas & flagra, curas, & infirmitates. Indicat hoc Eccles. cap. 16. *Dolor & luctus est mulier zelotypa.*

CONCEPTUS II.

Num. cap. 5. Deus variã dona & munera dictavit, quibus post lapsum, & peccatum Deum reconciliare valeant, pro zelotypis

typis hoc munus præscribitur: *Si spiritus zelotypia concitaverit virum contra uxorem suam, adducet eam ad Sacerdotem, & offeret oblationem pro illa decimam partem sati farina hordeacea.* Cur farinam hordeaceam offerat? Respondeo; ex farina fit panis, talis nempe, qualis est farina, est farina alba, & delicata, albus, delicatus fit inde panis; est farina nigra, & sordibus mixta, niger & crassus, insipidusque inde panis pinfitur. Panis etiam multiplex est, est panis gaudii, & solatii, estque panis doloris. De pane gaudii & solatii loquitur David Psalmo 104. *Panem de caelo præstitisti eis, omne delectamentum in se habentem.* Loquitur hic idem de pane doloris Psal. 126. *Manducatis panem doloris.* Et Psalmo 79. *Cibabis nos pane lachrymarum.* Non dubito, quin panis gaudii sit ex farina siliginis, ac tritici mundissimi, inde enim fit panis albus, ac delicatus; panis verò doloris, miseriæ, ac lachrymarum fit ex farinâ hordeacea, sic legimus, quod in luctu & pœnitentiâ viventes pane hordeaceo famem sedarint, & Lyranus hic determinatè panem doloris, vocat panem hordeaceum. Hordeaceam ergo farinam Deus iussit offerre zelotypos, ad indicandum: zelotypi comedant panem doloris, luctûs, & miseriæ, & paupertas ac infamia, curæ ac morbi, rixæ, ac flagra vexabunt eos. Canticorum cap. 8. patet ulterius.

CONCEPTUS III.

Fortis est ut mors dilectio, dura sicut infernus amulatio, inquit S. Spiritus Canticorum cap. 8. Æmulatorem, zelotypum, morti comparat, & inferno: cur hoc? Mortem describit Aristoteles, quòd sit omnium terribilium terribilissimum, mors est domus luctûs, doloris, & miseriæ, mors est vitæ privatio: sic zelotypia terribilis est, ac privatio violenta, privat opibus, privat honoribus, privat vitâ; Inferno comparatur: quid est infernus? infernus est locus tormentorum, infernus est locus extremæ paupertatis, continuæ anxietatis, æternæ desperationis; ita zelotypia, res est plena tormentis ac cruciatibus animæ, & corporis, corpus affligit curis, & anxietatibus, animam pusillanimitate, & desperatione.

(Pp) 3

CON-

CONCEPTUS IV.

Isaias cap. 59. se Deum vidisse, inquit, pallio contextum, involutum, quam vestem ac pallium, pallium zeli appellat: *Operis est quasi pallio zeli*. Pallium hoc Benedictus fidelis Fer. 2. Dom. 4. Quadrag. conf. 2. n. 8. asserit fuisse cæruleum, seu coloris aquæ marinæ. Cur quæso vestis zelotypi pallium vocatur? & cur coloris est cærulei? seu similis coloris aquæ marinæ? pallium notum est, quod totum corpus tegat, item, aquam marinam, undique falsam, amaram, insipidam esse. Pallium ergo, & quidem cæruleum, seu coloris aquæ marinæ dicitur vestis zelotypi, ad indicandum: zelotypiam, animam zelotypi totum quantum amaritudinis involvere, omnia ei insipida, falsa, & adversa reddere.

CONCEPTUS V.

Demandat David Principi exercitus sui Joab: *Ponite Uriam ex adverso belli, ubi fortissimum est prælium, & derelinquite eum, ut percussus intereat*. 2. Regum cap. 11. Cur innocentem interfici, & occidi Deus permittit, Uriam offensus est Deus? non est offensus, imò gratis est Uriæ addictus: *In hoc*, inquit Lyranus in citatum caput, (nempè quòd Deus Uriam occidi ordinet) *pium erga Uriam affectum demonstrat*. Quomodo pium? si occidi innocentem ordinar? pius affectus in hoc apparet: Reverlus fuisset Urias, gravidam uxorem conspiciens, utique in zelotypiam, & æmulationem incidisset, hâc obrutus, non nisi mentis, & animi inquietudines, & amaritudines, angustias, tristitias insolubiles passus fuisset, hinc inquit Lyranus: *Voluit eum Dominus potius mori, quam zelotypiam videre, in hoc pium erga Uriam affectum demonstrans*. Quali zelotypia & æmulatio, amarior, truculentior, horribilior esset ipsa morte, plus hâc affligeret, & cruciaret.

CONCEPTUS VI.

Tiraquellus lege 16. connubii, zelotypiam, *Pestem deterrimam* vocat: Rupertus Abbas, *Venenum* intitulat; cur Pesti, ac

ven-

veneno zelotypia comparatur? Pests, & venenum in corpore humano semel radicatam, vix amplius ex integro potest expelli, manent reliquæ, & malignitates, languores, & debilitates causantes: Ita se res habet cum zelotypiâ, ubi hæc in corde conjugum radices egerit, vix ex integro turbatio illi animi, mentis tristitia, suspicio, temerarium iudicium, extirpari potest, manet aliquis rancor, & exindè repentina ira, ac turbatio. Quod Salomon Prov. 6. insinuat: *Zelus, & furor viri non parcat*, zelum cum furore conjungit Salomon, ex quo furore tragica sæpè facta contingere. Exempla talia benevolus Lector inveniet in R.P. Georgio Stengelio lib. 2. de divinis iudiciis cap. 36. num. 5. Item lib. 4. cap. 35. num. 8. De Ludovico Severo, qui Mariam conjugem, Ducis Thuringiæ, Hassiæ, atque Brabantæ filiam, ob litteras suspecte habitas, crudelissimè occidit. Item de Juliano hospite, qui zelotypus Patrem & Matrem interemit &c.

Hortor ergò conjuges à zelotypiâ, ut peste & veneno sibi caveant, cavebunt autem, si verba Tertulliani, & S. Hieronymi observaverint: *Nocuit multis aspici, nocuit salutare, nocuit nominare suspectum*; inquit Tertullianus. Et S. Hieronymus ep. 2. ad Nepotem habet: *Crebra manuscula, & sudariola, fasciolas, & dulces litteras, sanctus amor non habet.*

Amen.

IN FESTO

IN FESTO SANCTORUM
SIMONIS ET JUDÆ.

CONCIO TERTIA.

Textus. Si odit vos mundus, scitote quia me priorem vobis odio habuit. Joan. 15.

Thema. Odium proximi gravissimum est peccatum, inducens ad interitum.

Exordium.

Uod de Circe fabulantur Poëtæ, nempè homines mente & ratione privans, in belluas, in saxa, & lapides convertisse; hoc vera efficit odium, odium, in cujus corde radices fixerit, mente, & ratione privat, in pecus degenerare facit, saxo & lapide durior, & obstinatioem efficit. Unde Veteres odium per rubum repræsentrunt, ut docet Pierius lib. 15. cap. 4. & 5. hâc de causâ: ut rubus potius frangitur, quàm flectatur; ita odio infasciatus homo, obstinatus, excœcatus in passionibus hæsitat, ac durus permanet, ruinam præ salute eligit, mavult perire, quàm flecti; similis clibano accenso, à tetro incendiî fumo obcœcatus, non videt eas flammæ contra se armari, dum odio inservit. Exprimunt hoc claris verbis S. Joannes ep. 1. cap. 11. *Qui odit fratrem, in tenebris est, & in tenebris ambulat, & nescit quò eat, quia tenebræ obcœcaverunt oculos ejus.* Odium, inquit doctissimus Naxera Comment. in Judices cap. 9. §. 86. *teterrimus calor est humana corda indurans, mentem sædis vaporibus exhalatis obtenebrans.* Consentunt Patres: *Quemadmodum omnium virtutum excellentissima est charitas, ita univrsorum vitiorum gravissimum est, odisse proximum.* scribit S. Ephrem in interrogatio-

SS. Patres.

Ephrem.

gationibus tom. 1. *Qui scit se vel unum hominem odio habere, nescio si ad altare Dei possit securus accedere, cum precipue* S. Augustin.
Joannes Evangelista terribiliter clamet, & dicat: Qui fratrem suum odit, homicida est. docet S. Augustinus Serm. 1. de temp.
Qui odit, non alium prius, quam seipsum occidit, qui exultat in adversis proximi, & affligitur in prosperis ejus, alieno proximum S. Ambrosi,
se petit gladio. loquitur S. Ambrosius præc. 2. ad Missam. *Vitam anime qualibet culpa polluit, servatus verò contra proximum dolor, occidit.* *Menti namque, ut gladius infigitur, ut mucrone ipsa viscerum occulta perfodiuntur.* tradit S. Gregorius lib. 10. moralium. *Non sic nubes cælum, non diem, caligo solem, quomodo mentes cæcat, & obtenebrat odium.* loquitur S. Petrus Chrysologus Serm. 41. *Plerumque veritas suppressi odio solet.* ait S. Greg. Nazianz. correctione 1. Consonat Constantinus Magnus apud Eusebium lib. 3. de odio, quo Judæi deflagrabant in Christianos: *Cæco animarum errore merito tenentur.* Constantinus Magnus.
 Imploratâ S. Spiritûs gratiâ desuper Conceptus pandam.

CONCEPTUS I.

Plutarchus de Iside ait: *Isidis Sacerdotes mare summo odio* Confirmatio.
averfatos fuisse, in contestationem odii sui erga mare, salem sibi interdicebant: Mare Sacerdotes detestantur, salemque Typhonis appellant spumam, & ex interdictis in mensa salem nefas est apponere. Plutarchi verba sunt. Cur mare odiendo, sibi salem interdiciunt? Sal sapientiæ ac prudentiæ est symbolum, odio repleti, salem sibi interdiciunt, quasi non possent ratione, prudentiâ, & sapientiâ uti, qui odiunt. Ita subscribit Naxera Comment. in lib. 1. Judic. cap. 5. §. 55. *Sal sapientia symbolum sibi vetabant, & odium non posse uti prudentiâ ostendebant.* Exemplum habemus in Philistæis.

CONCEPTUS II.

Gravissima cæde Israelitarum, Philistæi & Arcam Domini capiunt: *Ceciderunt de Israel 3000. peditum, & Arca Dei capta est.*
 Pars II. (Q 9) 1. Regum

1. Regum 4. Arca Domini in captivitate retenta, fatalem Philistæis inflixit pœnam, pestilentia, inquam, malum, ex quo malo multa millia interierunt; *illis autem circumducentibus eam, (Arcam nempe) fiebat manus Domini per singulas civitates interfectionis magna nimis.* 1. Reg. cap. 5. Ad tantam cladem utique Arcam Israelitis remittent, nec per quadrantem amplius apud se fervabunt? hoc sapiens, ac prudens exegisset consilium, aut excœcati multo tempore arcam apud se retinent, pœnam sibi ipsismet continuant, malum prolongant; tot, ac tantos viros, quid adeo excœcavit, obtenebravit, quod Arcam non ocius remiserint? sicque se à malo horribili pestis liberaverint? excœcavit Philistæos in Hebræos irradiatum odium: exitiali furore oderant Judæos, hoc odio confusi, non sunt capaces consilii, Arcam restituendo, pœnam inflictam à se amovere. Sic commentatur Mendoza in lib. 1. Regum cap. 4. *Arcam retinendam esse suadebant, & toleranda propria mala, ne immensa lucra, ex reditu Arca hostibus prævenirent.* Conformiter Abulensis quæst. 16. *Non miserunt Arcam Hebræis, cum reciperent propter eam tot mala, quia si apud Hebræos esset, quanto potentior esset, tanto magis adjuvaret Hebræos.*

CONCEPTUS III.

Herodes Rex per regnum suum copiosissimum numerum parvulorum occidi imperat, Matth. 2. *Mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethlehem, & in omnibus finibus ejus, à bimatris, & infra, secundum tempus, quod exquisierat à magis.* Paulus Volzius numerat occisorum parvulorum, millies mille, & 44. millia. O cœcitas & amentia Regis! per tantam parvulorum cadem an non manifestò futuram Regni sui prosperitatem, ac incolumitatem tollit? quis in futurum, cum omnes parvuli occisi sunt, senibus decrepitis, agrum excolet? quis contra hostium injurias arma feret? & bellabit? certò, auferendo juventutem in interitum, & ruinam manifestam se, & Regnum exponit: quomodo enim vivet Rex in futurum, si non fuerint coloni, quomodo defendet patriam, si selectos non habuerit milites? certò furor iste in seipsum convertit arma, quandoquidem in subjectis amissis angu-

angustiat regnum : quid in tantam amentiam deduxit Regem, quid omnis consilii sani privavit Herodem? excœcavit Regentes? excœcavit, obtenebravit, in amentiam deduxit odium contra unum infantem, Christum JESUM; odio prosequitur Christum, unum vult interimere, & non videt se, suosque in successum crudeliter occidere; sic delirat, insanit odium; cœcutiens ruit, & seipsum præcipitat: audiatur in rabidum Herodis odium scribens Chryfologus Serm. 152. *Sic agit minister mali, minister doli, ire artifex, inventor sceleris, impietatis auctor, pietatis prædo, inimicus innocentia, hostis natura, malus omnibus, suis peior, pessimus sibi.*

CONCEPTUS IV.

Saul Rex pessimè habebat: & agitabat eum spiritus nequam &c. Igitur quancumque spiritus Domini malus arripiebat Saul: David tollebat citharam, & percutiebat manu suâ, & refocillabatur Saul, & levius habebat, recedebat enim ab eo spiritus malus. 1. Regum cap. 16. Hunc suum medicum ac refocillatorem, utique ut pupillam oculi Saul quàm cautissimè observaverit, & coherit? Excœcatus, & insaniens Rex Saul occidere medicum suum Davidem intendit: *Tenebatque Saul lanceam, & misit eam, putans quod configere posset David cum pariete.* Videns David, quod Saul ei mortem minetur, fugit in deserta, in speluncis, antris ac cavernis montium habitans: & eò usque Saul insequitur Davidem, denuò excœcatus, & quasi fatuus periculosissima, cum manifestissimo propria vitæ periculo, præcipitia scandit, & oberat: *Perrexit ad investigandum David & viros ejus, etiam super abruptissimas petras, quæ solis obicibus pervia sunt.* 1. Regum 24. Quid Regem adeò infascinauit, ut majestatis suæ oblitus in præcipitiis oberret, personam suam angustam temerario vitæ periculo exponat? quid eum adeò insanire fecit, ut & in medicum suum, & refocillatorem crudelis carnifex sæviat? *Quo pacto audes talia?* interrogat Saul Regem Basilius Seleuc. orat. 15. *quid in te ipsum hastam vocas, si Davidem sustuleris, quomodo demonem persequeris,*

(Rq) 2

queris,

queris, quid eum mori cogis, qui tibi unicum salutis remedium superest? Respondet quæstioni doctissimus Lira hic: Ex desiderio occidendi eum, exposebat se, & suum exercitum, periculis multis, & magnis. Saul oderat David: Non rectis ergo oculis Saul aspiciebat David à die illâ, & deinceps. 1. Regum 18. Odium obtenebravit mentem, ut non adverterit Saul, occidendo Davidem, seipsum occidere, persequendo Davidem per prærupta saxa, seipsum præcipitio, & vitæ periculo exponere.

CONCEPTUS V.

Quid unus vir justus profit alicui terræ, urbi & civitati, testatur S. Augustinus lib. de amicitia cap. 5. *In rebus humanis nihil sanctius appetitur, nihil experitur dulcius, nihil fructuosius tenetur justis amicitia, habet enim fructus vitæ præsentis, & æternæ.* Et Psalmista canit Psalmo 144. *Voluntatem timentium se faciet, & deprecationem eorum exaudiet.* Tali viro justo, magno Dei amico Isaac felicitantur Palæstini: *Mansit &c. in Gerar.* Genes. 26. Utique congratulabuntur sibi de tanti viri contubernio, discedere amplius non sinent, cogent in Palæstina constantè permanere, ut intuitu tam justis viri, magni Dei amici, terra eorum desuper benedicatur, omnibus incolis terræ, ob Isaac amicitiam optimè eveniat; contrarium fecerunt Palæstini, Isaacum rogant, à finibus eorum abeat, discedat: *Recede à nobis: quid Palæstinos adeò dementat, ut virum justum, amicum Dei, à se recedere, & abire instant? dementavit odium, & invidia: Recede à nobis, quoniam potentior nobis factus es valde.* DEUS optimus mirum in modum in Palæstina Isaac benedixit: *Benedixitque ei Deus, & locupletatus est homo; & ibat proficiens, ac succrescens, donec magnus vehementer effectus est; habuitque possessiones ovium, & armentorum, & familia plurimum.* Ob hanc benedictionem oderant & invidebant Isaac: *Ob hoc invidentes ei Palæstini, omnes puteos, quos foderunt servi Patriis Abrahæ, illo tempore obstruxerunt implentes humo, ut*

tantum,

discerpisset? læsisset corpus; vestem integram, illæsam transmittunt, & persuadere conantur Patri, fera dilaceravit, discerpit Josephum, quasi verò veste illæsa, tenerum corpus Joseph fera discerpisset, læsisset corpus, & vesti pepercisset, quæ hæc stultitia, dementia, insania, impudentia, ac cœcitas fratrum Josephi? unde ita insaniunt, ut non etiam vestem, quam sanguine consperserunt, sciderint, dilaceraverint? adeò errant palpabiliter, quia odio pleni: *Oderant eum*. Genes. 37. Subscribit S. Basilius Magnus hom. de invidia: *Sic in Josephum erant animati, ut quid facerent nescirent.* Odium turpissimè corrumpit mentem, excecatur rationem, ut à via veritatis, & justitiæ aberrantes æternum pereant, atque damnentur. Odium inflixit æternam maledictionem in Cainum. Genes. 4. *Maledictus Cain.* Odio odibilem se Deo reddidit Esau. *Esau odio habui.* ad Hebræos cap. 9. Odium causa fuit, cur Saul à Domino abjectus est temporaliter, & æternum. *Abiecit te Dominus.* 1. Regum 18.

Epilogū.

Hortor ergò verbis Levitici 19. *Non oderis fratrem in corde tuo, sed publicè argue eum, ne habeas super illo peccatum.* Et Matthæi cap. 5. *Si offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum ante Altare, & vado prius reconciliari fratri tuo.*
Amen.

NOVEM-